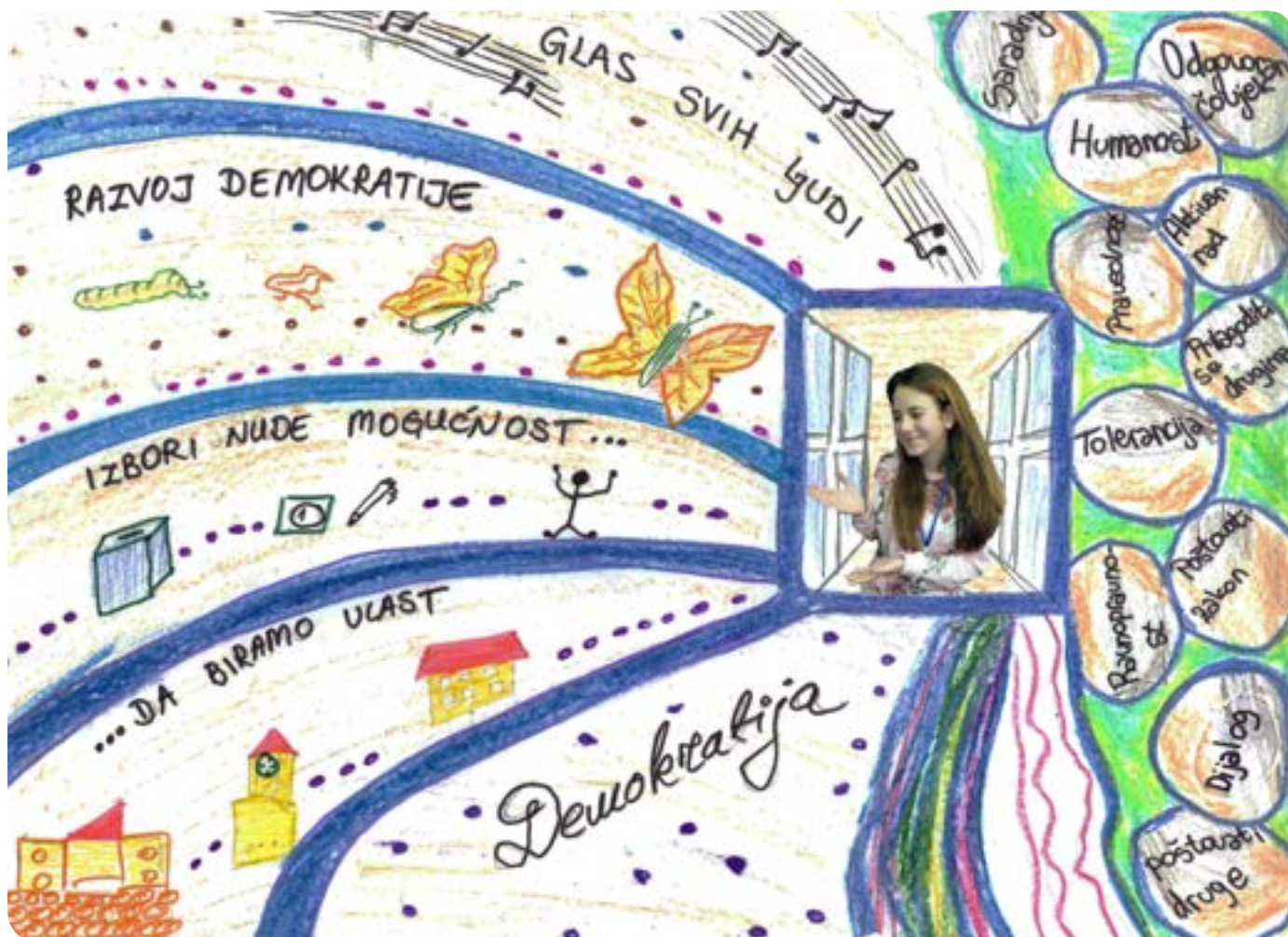

PROZOR DEMOKRATIJE

Autorka crteža je Tamara

U ovom broju novina **Demokratskih** *radionica* „Barbara Pramer“ imaćete priliku da pročitate šta su novinari odjeljenja VII-I OŠ „Milan Vuković“ iz Herceg Novog saznali o temi *Demokratija i parlament.*

 Od priče do djela to je demokratija (str. 2 i 3)

 Građanske odluke (str. 4 i 5)

 Zakoni nas štite (str. 6 i 7)

OD PRIČE DO DJELA TO JE DEMOKRATIJA

Održavanje demokratije je domaći zadatak za sve generacije

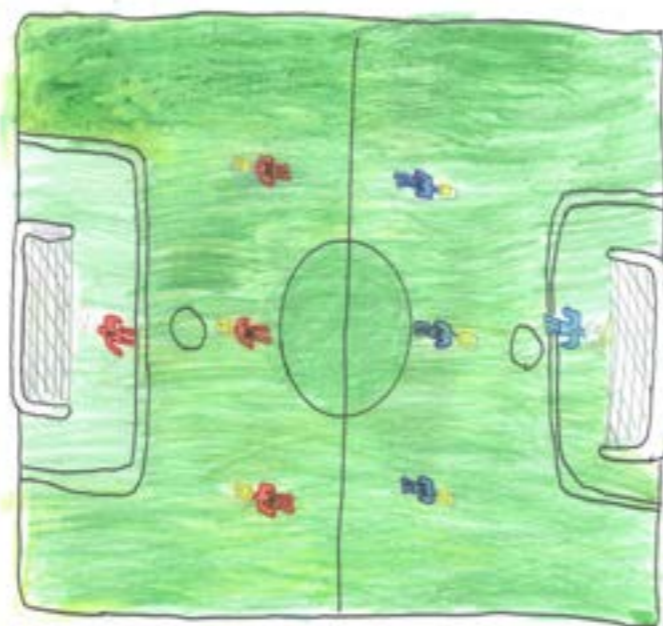
Demokratija je oblik vladavine, koja je svoje korijene pustila još u petom vijeku p.n.e, u staroj Grčkoj. Demokratija je nastala od dvije grčke riječi: *demos*, što znači narod i *kratein*, što znači vladati. Tako da u osnovnom smislu demokratija znači vladavina naroda. Temelj demokratskog društva su zakoni (pravila koja svi treba da poštuju), koji nas štite i koji nam organizuju život, zatim prava koja treba da budu jednaka za sve i slobode, kao što su: sloboda govora, iskazivanja mišljenja, kretanja itd.

Autori: Andrija i Kristina

Sad znamo šta je demokratija, ali da li smo sigurni da znamo kakvi građani trebaju demokratskom društvu? Demokratskom društvu potrebni su aktivni građani. Aktivni građani doprinose i učestvuju u izgradnji svog grada. Smatramo da je jedan od zadataka aktivnih građana da se zalažu da ostalim građanima prenesu značaj postojanja aktivnih građana i njihovog značaja u društvu. Zapitajmo se da li bismo željeli da imamo ljepše uređene parkove, možda čak i više njih u Herceg Novom? Da li želimo da izgradimo neki zoološki vrt, kulturne znamenitosti, bioskop? Jer sve je dobrodošlo za sve naše turiste. Ne sumnjamo da je odgovor pozitivan. I eto, to je već dovoljno da budemo dio aktivnih građana. Ne postoji posebna škola ni diploma koja je potrebna kako bi neko postao aktivan građanin. Nije potrebno neko znanje. Jedino je bitna volja i ljubav sa kojom ćemo taj posao da obavljamo. Održavanje demokratije je domaći zadatak za sve nas i za sve buduće generacije. Više različitih ideja, predloga, mašte, želja i što je najvažnije da nas ujedinjuje zajednički cilj, a to je da živimo u demokratskom društvu.

Autorke: Milica i Tamara

Marko i Marija su crtežom prikazali pravo na igru. Svi građani imaju pravo da uživaju u ovom pravu i da ovo pravo važi za sve građane koji žive u demokratskom društvu.

Aktivan građanin svojim primjerom ukazuje na značaj svoje uloge u društvu

Aktivni građani mijenjaju sve što nam ne odgovara, sve što mogu da poboljšaju u raznim oblastima života. Građani koji rade na sebi, doprinose svome gradu kroz razne akcije, kreiraju katalog o svom gradu kako bi privukli turiste.

Poželjno demokratsko ponašanje jednog aktivnog građanina treba da bude tolerantno, a to znači da prihvatamo različitosti u odnosu na nas. Poželjno demokratsko ponašanje je da budemo zaštitnički nastrojeni prema svemu što nas okružuje. Na taj način učimo se odgovornosti.

Autori: Andrija i Kristina

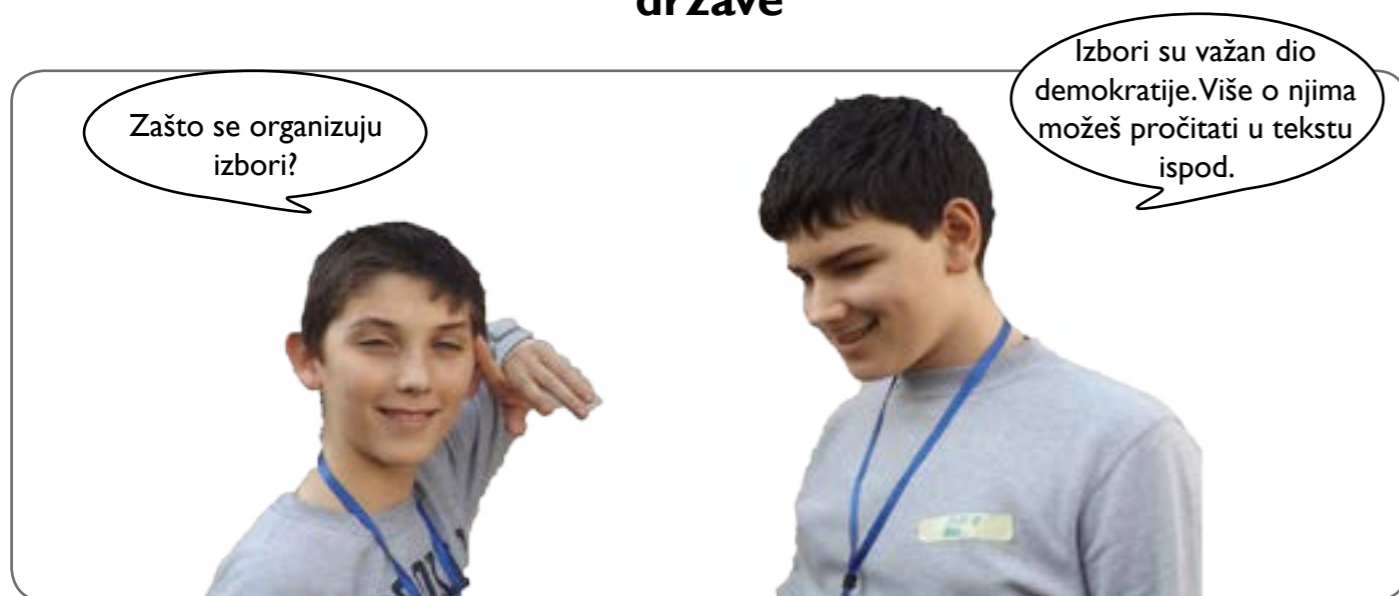
Alisa je crtežom prikazala jednu od akcija na kojoj učestvuju aktivni građani. Učešćem pokazuju da im je stalo da im se grad razvija.

Andrija, Marija, Tamara, Kristina, Alisa, Milica, Marko (12 - 13 godina)

GRAĐANSKE ODLUKE

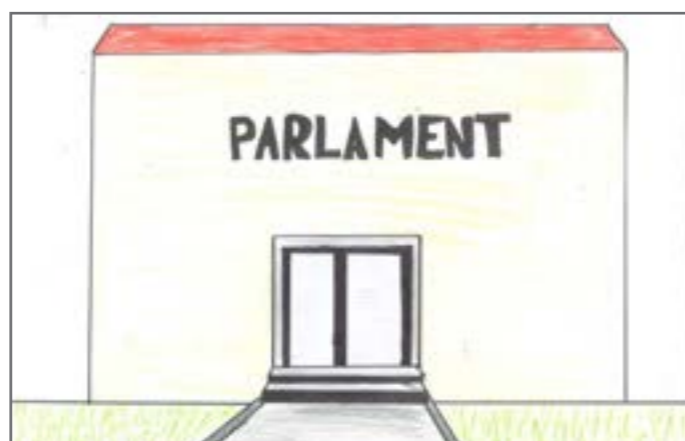
Na izborima, građani imaju priliku da odlučuju o budućnosti države

Izbori se ne moraju odnositi na biranje predsjednika ili članove parlamenta. U svakodnevnom životu učestvujemo na raznim izborima, odnosno donosimo glasanjem grupne odluke koje odgovaraju svima. Na primjer, može se uzeti igra „Između dvije vatre“. Prije početka igre svi igrači moraju zajedno odabrati dva kapitena za dva tima. Ti kapiteni bi trebalo da budu sposobni da predvode svoj tim, budu strpljivi, uzorni i fer igrači, sposobni da brane i da stoje uz svoj tim u svakom trenutku.

Aleksandra nam je crtežom predstavila predsjednika države. Na predsjedničkim izborima građani imaju mogućnost da iskažu svoje mišljenje ko će sljedećih pet godina biti predsjednik države.

Marija nam je nacrtala zgradu skupštine u kojoj rade poslanici i poslanice. Sastav skupštine birači biraju na parlamentarnim izborima.

Pošto je Crna Gora demokratska država, u njoj se predstavnici naroda biraju putem izbora. Postoje tri vrste izbora:

- Predsjednički izbori (na njima biramo predsjednika države),
- Parlamentarni izbori (na njima biramo članove parlamenta) i
- Lokalni izbori (kada biramo lokalnu vlast).

Na izborima postoje pravila: birač treba da ima 18 ili više godina, treba da ima crnogorsko državljanstvo i treba da ima prebivalište u Crnoj Gori dvije godine do dana održavanja izbora.

Izbori bi trebalo da budu javni, kako bi svi bili upućeni kada su izbori i ko su kandidati. Izbori bi trebalo da budu fer i jednaki za sve građane, da mogu da glasaju svi koji imaju pravo i da svi biraču imaju pravo samo na jedan glas.

Kada dođu da glasaju, birači bi trebalo da glasaju u tajnosti, kako to neko ne bi zloupotrebio ili da slučajno ne bi došlo do međusobnih sukoba.

Na izborima ljudi zajedno odlučuju ko će biti njihovi predstavnici u vlasti i tako imaju priliku da odlučuju o budućnosti svoje države. Izbori se održavaju kako bi svi bili podjednako zadovoljni.

Aleksandra, Viktor i Aleksandar su nam nacrtali odbornike u lokalnom parlamentu. Oni donose važne odluke za opštinu u kojoj su izabrani.

Jedna od važnijih elemenata izbora je tajno glasanje. Birači svoj glasački listić ubacuju u glasačku kutiju u kojoj se čuvaju listići do kraja glasanja.

Autorka: Ana

Autorka: Aleksandra

Filip, Viktor, Aleksandar, Dragomir, Marija i Aleksandra (12 - 13 godina)

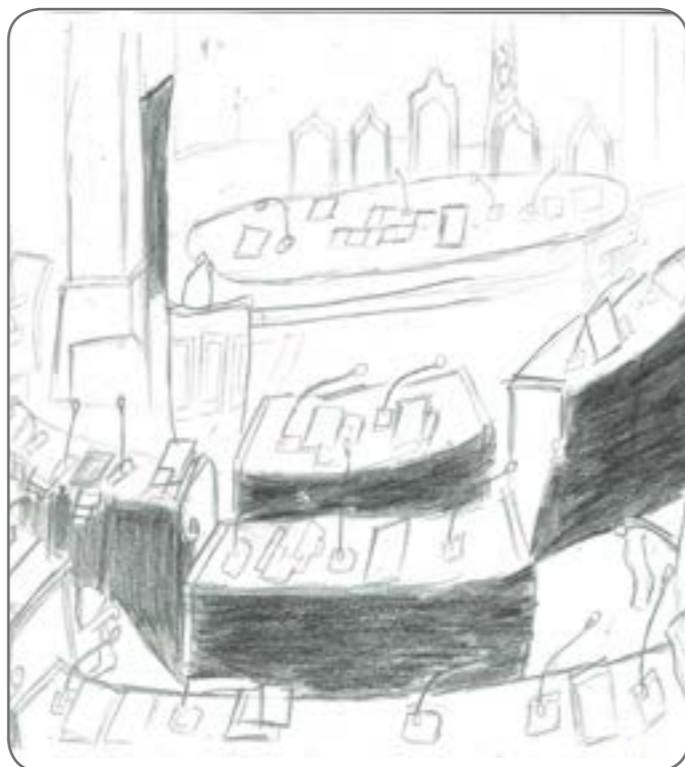
ZAKONI NAS ŠTITE

Skupština Crne Gore donosi zakone koji nas štite

Dragi čitaoci i čitateljke, kao što ste već imali priliku da saznate iz prethodnih članaka u našim novinama, demokratija predstavlja vladavinu naroda, a izbori su način putem kojeg narod bira svoje predstavnike u vlasti.

Izabrani predstavnici naroda koji u Skupštini zastupaju prava i interese svih nas nazivaju se poslanici. Njih biramo na parlamentarnim izborima, a na osnovu izbornih lista, političkih partija, koalicija, ali i grupe građana. Mandat poslanika predstavlja vrijeme tokom kojeg on zastupa građane u Skupštini. U Skupštini Crne Gore radi 81 poslanik. Vrijeme na koje naš predsjednik odjeljenja predstavlja nas, učenike, jeste jedna školska godina. Sa druge strane, poslanici zastupaju interese građana tokom četiri godine, odnosno, dok se ne održe novi parlamentarni izbori. Glavni zadatak poslanika i poslanica jeste da, kroz donošenje zakona, predstave ideje i interese građana. Poslanici mnogo rade i u odborima, radnim tijelima Skupštine, koji razmatraju zakone i prijedloge zakona iz svojih oblasti. Tako, na primjer, imamo Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, koji razmatra pitanja vezano za ove četiri oblasti.

Autorke: Isidora i Anja

Ilija je crtežom predstavio veliku salu skupštine, koju najčešće i vidimo u medijima. Ona je značajna za našu državu, jer se u njoj donose, ali i mijenjaju i dopunjavaju zakoni. Kako se zakoni donose i koju proceduru prolazi jedan prijedlog zakona, saznajte na sljedećoj stranici.

Isidora, Nemanja, Ilija, Nemanja B, Ela, Anja i Igor (12 godina)

Tri puta čitaj, pa onda kaži - zakon!

Za donošenje svakog zakona potrebno je mnogo razmatranja, što vam predstavljamo našom foto-pričom, koju su pripremili: Nemanja Bošković, Igor, Nemanja Brajković i Ela.

Zakon može predložiti, pored poslanika, Vlada i 6000 birača preko poslanika kojeg ovlaste. Predlog zakona, predsjednik Skupštine upućuje poslanicima i nadležnim odborima, ali se objavljuje na web-sajtu Skupštine.

Predlog zakona prvo razmatraju Zakonodavni odbor, kao i matični odbor, koji je odbor koji se tiče oblasti koju uređuje predlog zakona. To se zove prvo čitanje zakona.

Nakon toga, ide razmatranje predloga zakona na sjednici Skupštine. To se zove načelni pretres o predlogu zakona, jer se tada razmatra, pored ostalog, o suštini predloga, kao i razlozima za donošenje zakona.

Ukoliko je zakon potrebno doraditi, to se čini putem amandmana, koji samim tim predstavljaju dopunu predloga zakona. Razmatranje o pojedinostima i amandmanima se vrši na takozvanom trećem čitanju.

Po završenom razmatranju, pretresu o pojedinostima predloga, slijedi glasanje o amandmanima koji nijesu bili dio predloga zakona, a zatim i o predlogu zakona u cjelini. Poslanici se o predlogu zakona glasaju: za, protiv ili mogu biti uzdržani.

Predsjednik Skupštine odmah, a najkasnije u roku od tri dana, dostavlja zakon predsjedniku Crne Gore radi proglašavanja. Ukoliko se predsjednik neslaže sa zakonom, on ga vraća na ponovnu doradu, nakon čega je dužan da isti i proglasi.

IMPRESUM

Ova publikacija je nastala kao proizvod programa Demokratske radionice „Barbara Pramer“, koji realizuje

Crna Gora
SKUPŠTINA

Uređuje:

Služba Skupštine Crne Gore

Svrha publikacije:

Neformalno građansko obrazovanje

Štampa:

Skupština Crne Gore

Prijave za učešće u demokratskim radionicama slati na:

Telefon: 069 / 319 - 915

e-mail: office@demokratskeradionice.me

www.demokratskeradionice.me